Gazar byriiin prolitaarinar, negedegtii!

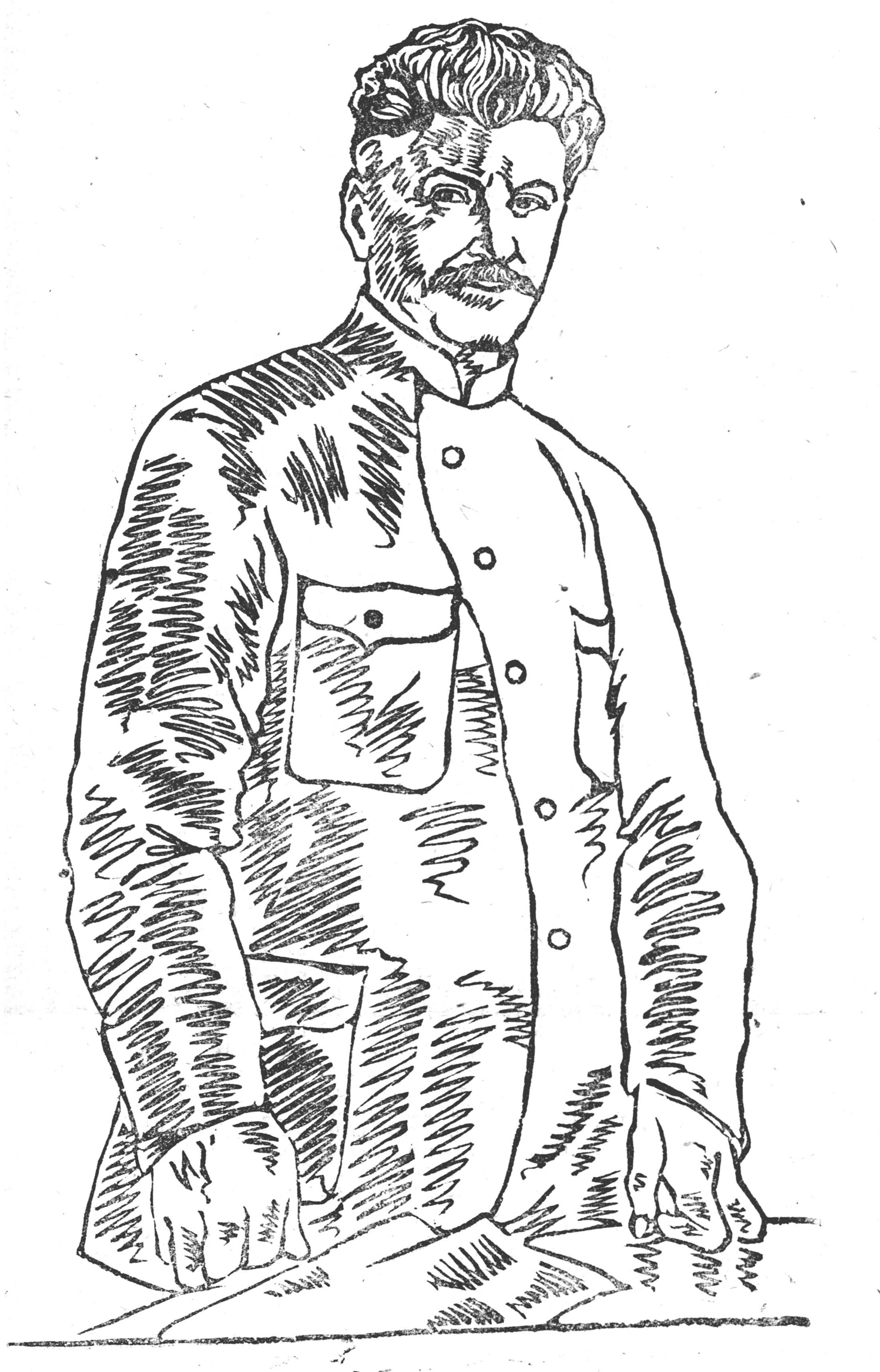
'evraali 6
1934
32 (1183)
DE-YDE KOTO
ıtrsojuuziin, 19.

Bur-Mongoliin Ynen

BK(b) N BM MK,
BMASSR TGK ba
Burfropsoviin eder
byriiin oorgan

·K(b) Namiin Təb Komiteediin kədəlməri tukai

XVII-dugaar kural deere nək. STAALINII kiisen toocoonii iledkel

I

Delekein kapitaliizmiin yrgelzelseer baigaa kriizis ba soveed kolbooto ulasiin gadaada baidal

ıkəd 'aa! Arbanzurgaadugaar aas koişo gurban zilees ilyy). Tiime jike əni cag yje bi ılboç, busad jamar negen yjees jike udkatai yje mən baina. i sanakada, syyl;iin arban zi- lotor nege yje mete iime uçar laar bajan yje neg eç baigaa)aika.

:onoomikiin talaar ababal kedan zil bolbol delekein eko ıikiin kriizes yrgelzelseer jire- zilnyyd mən bolzoi Kriizes ol ganca azay'ledberiiigi ezel tedii bişe, mən kədəə azakui yteneer ezelzei Kriizes bolbol akan yiledberi, kudaldaa ko- garaad zogcoogyi, karin uris a ba məngenii ergildeende n orozo, olon oronuudiin koo lo togtoson, urislamza ba vali kojoriin karilcaagi urbuulza rooroni əədəni karuulzai. Ur ekonoomikiin kriizes bii juu, gei juu geze arcaldadag gazar a baisan aad. mənəə bolkodo i tukai jərə arcaldakajaa boli- uçarani juub gekede kriizes ba i kooslokii çanartai kycenyyd dan ile todorkoi bolbo. Mə- bolbol kriizesees garça bolko ali bolkogyi juu. kerbee bolko bol kaişan geze tyyniigi beje ke tukai arcaldadag bolzoi. s təriin talaar ababal ene ke zil bo ol kapitaalta oronuu- ç koorondo, mən tere oronuu diinç dotorki karilcaanuud ulam caaşaa kurcadaka zilnyyd mən bol zoi.

Japoon kitad kojoriin dain Man zuuriigi ezelsen okopaaca. Alas Doronodoki karilcaanii jabadaliin kurcadal Evroopodoki karilcaanii jabadaliigi kurcadkasan Germaani daki faşiizmiin ilalta ba revaanşiin yzel bodoliin diileltiin bajar buu zebseg təkəərəlgə ba imperialiis dainda beledkeke jabadaliin əsəl tədə şine tylkilte bolson, Japoon, Germaani kojoriin naacanuudiin lii gees garsan jabadal Ispaaniidaki faşiizmiin ilagdasan jabadal bolbol kubiskaliin kriizes bolbosoızo bai na, faşiizm bol ton urta nasagyi gedegiigi dakin dablan bataiza, baina ede bolbol iledkeze baigaa yjiin dotorki ton çukala zyilnyyd mən baina. Byrziitenii pacifiizm bolbol ami tabikiin tuil deere bai gaa ba buu zebsegee kurlaaka ermel zelgenyyd bolbol zebsegzeke ba gyiced zebsegzeke ermelzelgenyy deer ib ile ba şuud cekeer kalagda za baigaanii gaikaltai bişe baina. Ene ekonoomikiin dugtaraltanuud ba dain cereg ulasteriin katastroo fonuudiin nergime jike dolgioonuu diin dunda manai SSKR bolbol so cialiiz baiguulaltiingaa kereg eb nai ramdaliin tələə temeceke temecel kojoroo ulam caaşani jabuulza, ka da kabcagai mete amiaaraa suuza baina. Tiigeze tere kapitaalta oro nuudta ekonoomikiin kriizis nergi ze baikada manai SSKR te bolbol azayiledberiiinç talaar mən kədəə azaliinç talaar ərniltə gargasaar bai na. Tiigeze tere kapitaalta oronuud ta delekei ba nələələkə gazaruudii gi şineer dakin kubaakiin tula şi- ne dainda galzuursan mete beled kel bolzo baikada manai SSKR bol bol dainiigi esergyyceze eb nairan daltai baikiin tələə cag yrgelze, bu caltagyi temeceliigi yrgelzelseer bai na mən iimede SSKR ulasiin ene tukain oroldolgonuud jamarç gyi cedkel byteemzegyi əngəbə geze bolkogyi baina.

Ene cagta olon ulasiin baidaliin jərənkii tələb iime baina.

Odoo kapitaalta oronuudiin eko noomikiin ba ulas teriin baidal tu- kai gol gol barimtanuudiigi şalga za yzejaa.

I Kapitaalta oronuddaki ekonoomikiin kriizisiin kədələən

Odoo cagiin kapitaalta oronuud daki ekonoomikiin kriizes bolbol iime janziin bykii busad kriizesyy dees ilgaatai bolko zyileni bolbol ene kriizes bol ylemze uzag udaan kriizes mən baina. Urdani kriize- syyd garkadaa nege kojor zil bolo- od duusadag baisan aad mənəənii kriizes bolbol tabadaki zilee jaba za kapitaalta oronuudiin azakuigi zilees zil byri koosoruulza tyryyçiin zilnyydte cugluulsan əəkiigini kə kezə baina Ene kriizes bol busa busa kriizesyydees ylemze kəndə baikani gaikaltai bişe baina.

Odoo cagiin azayiledberiiin krii zesiin urda yzegdeegyi iime uzag udaan şinziigi juugaar tailbarlkab?

Yynii tailbari bolbol negende aza yiledberiiin kriizes bolbol bykii ka pitaalta oronuudiigi bultiigini ezel ze nege zarimuudani nəgəə zarimu udiingaa kəzyyn deegyyr kəlbəri- zə arga sybegçelen garkadani ber ketei bolgozoi.

Yynii tailbari bolbol kojorto azayi ledberiiin kriizes bolbol agraar krii zestei ujaldan gyreldeze tere agra ar kriizeseni byten kagas agraar oronuud bykeniigi bultiigini ezel sen bolko tula azayiledberiiin krii zesiigi tybeg jiketei bolgon gynze geiryylelgyi baiza çadakagyi baiba

Yynii tailbari bolbol gurbada ene zabsar agraar kriizes çangadaza kə dəənii azakuin salbari bykeniigi mən maliin azaliigi ezelze doroitol godo kyrgeze maşiinaas gar azalda orokodo kyrgeze taraagtariigi mori oor solikodo kyrgeze kiimel gaza riin tezeel keregleke jabadaliigi ko roozo basa zarimdaa byriməsən boliuulkada kyrgeze azayiledberiiin kriizesiigi ulambyri udaan bolgozoi

Yynii tailbari bolbol dərbədə azayiledberide ezerkeze baidag mo nopooli karteelnuud bolbol tavaa riin yniigi ynde bailgakiigi oroldo dog ene bolbol kriizesiigi ilangajaa əbeçən jiketei bolgozo tavaariin zapaasuudiigi şabkan duusakakada saad boldog baina

Yynii tailbari bolbol ecesiin syyl de (eneni kamagiin gol zyil mən) azayiledberiiin kriizes kadaa kapi taliizm bolbol gol gol ulasuudtaç, mən kolooninuud ba karjaalagda ka oronuudaç dain ba ogtiaabriiin kubiskaliin urdaki mete kyçen ba batalza ygei bolzo tiime kyçen ba batazalaltai bolzo çadakagyi bolood kapitaalta oronuudiin yiledberi bol bol imperialiis dainaas koişo cag yigelze azal yyrge dutuutai ba azal gyiçyydiin olon milioon aarmi tai baidag bolzo yynees multarça salaka arga çadalgyi bolood baigaa kapitaliizmiin jərənkii kriizesiin cag yjeste garsan baina.

Odoo cagiin azayiledberiiin krii zesiin gyn jike uzag bolson şin- ziigi todorkoilson uçar nəkecəlnyyd iime baina.

Mən ene uçar nəkecəlnyydeer tailbarilagdaka basa negen bodotoi zyil gekede ene kriizes bolbol yi ledberi ba kudaldaanii jabadalaar kizaarlaagyi, basa urislamziin tələb valiuuta, əri zeeliiin ujalganuudiin jabadal teregyyteniigi ezeleed, tus tus oronuudiin koorondo, mən tus tus oronuudiin dotorki niitiin bə legyydiin koorondo zanşal bolzo togtoson karilcaanuudiigi butacoki zoi.

Iimede tavaaruudiin yne cengyy diin unalta jikekenyilesiigi gyiced kesen baina. Monopooli karteeli- nuudiin kediiç esergyyceze baisan bolboç, yne cengiin unalta bolbol barigdaşagyi kyceteigeei əsəzə bai san, yynde egee tyryyn emkigyi tavaar barigçad bolko tariaaçan, rəmeeslenigyyd zizeken kapitaalta nii tavaanuudiin yne egee jikeer unaza, kapitaaltanii karteelnuudta negedeze emkidesen tavaarbarigça diin tavaaruudiin yne bolbol aazam kan ba baga kemzeegeer unasan baina. Yne cengiin unalta bolbol eritenii (azayiledberiten, remeesle- nig, tariaaçan tergyytenii) baidalii gi testeşegyi bolgozo, karin uris- lamza tabigçadiin baidaliigi duul- gaagyi jikeer saizaruulsan baina. Iime baidal bolbol fiirmenyyd ba tus tus kapitaalta ezediigi caglaşa gyi jike bankaruudtalgada kyrge- ke josotoi baiza, ynekeereeç kyr- gesen baina. Yynii ylamaas syyl- çiin gurban ziliin dotor KAKŞ, Ger maani, Aangli ba Fraanca ulasta arbaad arkaad mingan toonii agci oneer bəlgəmyyd ykeçezei, Agcio neer bəlgəmyydiin bankruudtasanii syyleer valiuutanuudiin yne buuraza ekileed, erite nii baidaliigi nege baga kəngədə sən baina Valiuutanuudiin yne buuralta garsanii syylde ulasuu- daas ileer zarlaza jabuulsan, gadaa da ba mən dotoodiin yrinyydiigi tələkəgyi gesen jabadal garçai. Germaadeki Darmştaadiin baank, Dreesdenii baank, Aavstrideki Kre diid-Aanataald mete baankanuudiin unal ba Sveecedeki Kreigeriin kon ceern, KAKŞ deki linsyl-konceern geke mete konceernuudiin unaliigi bygede medeze baina.

Iigeze urislamziin tələbiigi dor biooson yzegdelyydiin syyleer zee li ba kari ulasiin urislamzanuu- diin təlbərinyydiigi sogcoozo, eb leltenii koorondoki yrinyydiin təl bərinyydiigi boliuulza kapitaaliigi gadagşa gargakajaa zogsozo, gadaa da kudaldaanii şine korolto garça tavaar gadagça gargaka jabadaliin şine korolto garça gadaada riinegiin tələə temeke te mecel çangdaza olon ulasuudiin koorondoki kudaldaani dain ba deempinge garka josotoibaizal, yne keer garani ile baina. Tiime Deem penge mən şuu daa, nəkəd! Ene bolbol sajakan Evroopo ba Ameeri kiin sain tərəltə parlaamintanuu- diin zarim sain tərəltə depytaadna riin zyeees kooloigoo səəldəsər kaşkaraldaza baisan sanaanda sa- kana tediiken soveediin deempin giin tukai bi kelenegyib. Bii bol bol mənəə cagta „bolboson" nere tei ulasuud bykenii erkilen jabuul za baibaç tere zorig jikete, sain tərəltə depytaadnariin syrekei ce cener daldalaza dub dugai əngər gəzə baigaa, ynen bodotoi deem- pingiin tukai kelenem.

Ene yiledberiiin jabadalaas ga- duur garça azı yiledberiiin kriizes tei kamta jabalcaza baigaa ebdel- giin çanartai yzegdelnyyd bolbol gederge bucaza, azayiledberiiin kriizesiigi buzagaituulsan, berked- keke nələən bololgyi əngərçə ça- dakagyi baisani basa ilerkei baina.

Azayiledberiiin kriizesiin kədə- ləənii jərənkii tələb iime baina,

Iledkeze baigaa yjiin dotorki aza yiledberiiin kriizesiin kədələəniigi yzyylsen, albanii josoor zarlasan barimtanuudaas abasan zarim kedii tonuudiin baidal iime baina.

1929 oniikitai zişeelen kiisen, azayiledberiiin byteesen ediin kemzee:

Ulasuud	1929 on	1930 on	1931 on	1932 on	1933 on
SSKR.	100	129,7	161,9	184,7	201,6
KAKŞ	100	80,7	68,1	53,8	64,9
Aangli	100	92,4	83,8	83,8	86,1
Germaani	100	88,3	71,7	59,8	66,8
Fraanca	100	107	89,2	69,1	77,4

Ene toonuud bol keregiin uçarii gi əəsdəə todorkoi yzyylze baina.

Gol gol kapitaalta oronuudiin azayiledberi bolbol 1929 oniikitoi zişeelbel zilees zil byri doosoo oro zo baigaad. zəbkən 1933 ondo zaa kan zasarsan bolboç, 1929 onii kemzeede kolo kyreegyi baikada manai SSKR iin azayiledberi zilees zil byri urgan əsəzə, cag yrgelze deeşee bolsoor jiresen baina.

Gol gol kapitaalta oronuudiin azayiledberi bolbol dundiigi abça kelebel əəriingəə Byteesen ediin talaar 1933 onii eceste, 1929 on- do baisan kemzeeteini zeşeelbel 25 proceente ba deeşee koroltodo orood baikada, SSKR—iin azayl- ledberi bolbol ene zabsarta kojo- roos ylyy dakin, 100 proceentoos ylyy əsəsən baina (aligataşalga).

Ene toonuudiigi karaad baikada dərbən kapitaalta ulasuudiin do- tor Aangli ulas bolbol ylemze dee- re sain baidaltai mete baika. Ge- beç, ene bolbol dan zəb bişe bai- na. Kerbee ene ulasuudiin aza- yiledberiigi abça, dainii urdaki kemzeeteini zeregelyylze yzebel baidal tələbəni nege baga ondoo bolko daa.

Zokiko toonnudani iime ba ina.

Azayiledberiiin byteesen ediin kemzeegi dainii uridaki kemzeetei zergelyylze gargasan proceentanuud:

Ulasuud	1913 on	1929 on	1930 on	1931 on	1932 on	1933 on
SSKR	100	194,3	252,1	314,7	359	391,9
KAKŞ	100	170,2	137,3	115,9	91,4	110,2
Aangli	100	99,1	91,5	83	82,5	85,2
Germaani	100	130	99,8	81	67,6	75,4
Fraanca	100	139	140	124	96,1	107,6

Tanai karasaar baitala Aangli ba Germaani kojor ulasiin azayiled- beri dainii urdaki kemzeedee ky- reegyi baisaar baina getele, KAKŞ, Fraanca kojoriini nege keden pro- ceent ilyy garsan ba mən ene zabsarta SSKR bolbol azayiledbe- riiingee byteesen ediigi urdakikem- zeetei adlidkabal 250 procecntoos ilyy gartar nemeesen baina (ali- gataşalga).

Basa ene toonuudaas dakin ne- ge tobço gargaka josotoi baina.

Gol gol kapitaalta oronuudiin azayiledberi bolbol 1930 onoos, ilangajaa 1931 onoos ekileze, cag yrgelze doosoo orozo, 1932 ondo ton jike unaltiin tuilda kyreed, 1933 ondo nege baga zasarça, əədəə bolzo ekilsen baina. Kerbee 1932 ba 1933 onii sara zariin barimta- nuudiigi abça yzebel ene tobço gargalgiigi byriç ilyygeer bataika baika, uçarani juub gekede, ene barimtanuud bolbol ene oronuu- diin azayiledberi bolbol, 1933 onii dotor Byteesen ediingee talaar deeşe doosoo orozo baisan kedii bolboç, 1932 onii zunii cagta bol- son, ton jike unaltiingaa kemzeede kyrter doosoo oroko janzagyi baizai.

Ene juun geeçeb? Ene bolbol gol gol kapitaalta oronuudiin aza- yiledberi bolbol ton jike unaaltiin- gaa kemees əngərsən bololtoi 1933 onii dotor tere kemzeedee kyrter bucaza oçoogyi baina.

Zarim kynyyd bolbol ene yzeg- del garkadaa dainii infliaaciin konjungtuura mete, imagta, kimel arga kycenyydiin nələəgəər ga- raa geke kebertei baina. Dainii infliaaciin konjungtuura bagagyi kolbogdoltoi gekede jamarç se- zeg baikagyi. Ene bolbol Japoonii tukaida nen ilangajaa zəb baina, Japoondo bolbol iime kiimel arga kyçen kadaa azayiledberiiin zarim negen salbarinuud ba nen ilangajaa ceregiin salbarinuudta kamagiin jike ba şiidkekii çanartai kycen bolzo baina. Gebeç, kamag byge diigi dainii infliaaciin konjungtuu raar tailbarilaka jum bol ton bydyylig endyyril bol no. Minii şinzelze kelesen, azayi- ledberide garsan kədələltənyyd bolbol tus tus ba tuşaaldasan ne- gen gazarta garça yzegdenegyi karin bykii azayiledberiiin oronuud ba mən tyynçelen katuu valiuuta- tai oronuud bykende bujuu byken de şakuu garça baigaa, ganca yynii- giç ababal tiigeze tailbarilakada bu ruu bolno.

Ende bolbol dainii infliaaciin konjungtuuraas gadana basa kapi- taliizmiin dotoodo ekonoomikiin kycenyyd bailcakani ile todo bai- na.

Kapitaliizm bolbol azayiledberiiin gee baidaliigi **kədəlməriçənii kezyygeer**-tedenii azaliigi çangadka- za, edeniigi məlzəkə jabadaliigi gynzegeiryylke zamaar; **feermer- nyydiin kezyygeer**-tedenii azalaar byteesen ed, ideşe ba mən zarim- daa tyykei ediin yniigi ylemze doo ro bailgaka poliitikiigi jabuulka zamaar, **Kolooni ba ekonoomikiin talaar buurai oro- nuudiin tariaaçanii kezyygee**- -edenii azaliin ed, nen ilangajaa tyykei ed ba mən udaalan ideşe zyilnyydiin yniigi byri jike doosoo ni oruulka zamaar nege baga kən gədkəzə çadasan baina.

Ene bolbol kriizesees garça şine ərniltə ba azayiledberiiin esəltiigi daguulan gargaka engiin togtoni- son baidalda orozo baigaa kereg bolko uu? Ygei bolko ygei. Juun bolboç, kapitaalta oronuudiin aza- yiledberide ərniltə garça baina ge ze keleke şuud ceke bujuu dalda toiruu barimtanuud odoo cagta ygei baina. Tere baitagai, oiro naa şa iime barimtanuud baikaç joso- gyi' baikagyi uçarani bolbol tere bykii zokidgyi uçar nəkecəlnyyd bol kapitaalta oronuudiin azayiled beriiigi jamar negen jikeken kem- zeegeer əədəni bolgokogyigeer

(Yrgelzelelni kojordoki niuurta)

BK(b) Namiin Tөb Komiteediin kөdөlmөri tukai

XVII-dugaar kural deere nөk. STAALINII kiisen iledkel

(Ekin niuuriin yrgelzelel)

jabaza baina. Iigeze kelekedee yrgelzelze jabaa, kapitaliizmiin jөrөnkii kriizes, mөn ene kriizesiin uçar nөkөcөlnyydiin dotor garça baigaa ekonoomikiin kriizes, yiled beriiin gazarnuudiin azal yyrgeer cag yrgelze dutuu baiza baisaa, baidal, cag yrgelziin olon tөmөәii azalgyi baidal, azayiledberiiin kriizesiin kedөө azakuin kriizestei gyreldesen jabadal, өrnilte garça jabadaliin өmөnө jөrөnkii deeree gardag yndesen kapitaalaa jamarbaa negen arb tikanaar şinedkeke eremelzelge ogto baikagyi geke zerge olon zyilnyydiin tukai keleg deze baina

Iigeed baikadaa azayiledberiiin ton jike unaltiin kemees, azayiledberiiin kriizesiin ton jike gynzegeireltiin kemees engila bişe togtonison baidalda orozo baigaa kereg yzegdeze baisani ile todo baina. ene bolbol azayiledberiigi өrnilte ba badaraltadaç kyrgekegyi, mөn tereeniigi ton jike un itiinç kemde dakin kyrgekegyi, negen tuskai josonii togtonison baidal mөn bii na.

2. Kapitaalta oronuuddaki ulas tөriin baidaliin kurcadal.

Uzag udaaa ekonoomikiin kriizesiin yre bolbol kapitaalta oronuudaki, ene oronuudiin dotorç, mөn ulasuudiin koorondoç odoo kyrtele yzegdeedyi ulasteriin kurcadal bolozo garbaa.

Gadaadiin riinegiin tөlөө teme ceke temecel, çөlөөtө kudaldaanii syylçiin ylegdelnyydiigi usadkasan jabadal, koriuulto tamoozonii poo şlinguud, kudaldaanii dain, valiuutanuudiin dain, deemping ba mөn ene mete tuliin nacionaliizmiigi yzyylegçe busad jabuulganuud bolbol ulasuudiin koorondoki karilcaanuudiigi tuildani kyrtele kurcadkaza, daitan mөrgөldөkө uçar nөkөcөlnyydiigi gargaza, delekei ba nөlөөlөkө gazarnuudiigi ylemze kycerkeg ulasuudta tusataigaar, dakin şineer kubaaka arga bujuu dain yyskeke jabadaliigi ergize jireke eelzeende tabizai.

Japoon Kitad kojoriin dain, Manzuuriigi okapaacalsan jabadal, Japoon naacanuudiin liigees garça, kojto kitad oruu tyrmkilen oroson jabadal kadaa baidaliigi ulam jikeer kurcadkazai Nemkon jike dalain tөlөө temeceke jabadal, Japoon, KAKŞ, Aangli. Fraanca ulasuudiin dainii dalain zebsegzelgiin өsөltө bolbol ene kurcadaliin yre mөn.

Germaani ulas Naacanuudiin liigees garasan jabadal ba revaanşiin syyder garça, uul baidaliin kurcadal ba Evroopodoki zebsegzelgiin өsөltө kojorto şine tylkilte bolozoi.

Byrziitenii pacifiizm ton өөdөgyi baidaltai bolood zebsegee kuunaaka tukai kooson şaşag ygenyyd bolbol zebsegzeke ba gyiced zebsegzeke tukai „keçeeltei" kөөreldөөnөөr soligdozo baigaani tori galkaitai bişee.

Basa 1914 oniikitei adali daiça imperializmiin namuud, dain ba revaanşiin nanuud kamagiin urda cokoildoo garça baina.

Mөn tere bodotoi kycenyydee daşaramdaza, kapitaalta oronuudiin dotorki baidal kurcadkaza baina. Azayiledberiiin dөrbөn ziliin krizesiin ulamaas kөdөlmөriçөn angi bol jadaran zydereze cөkөrөliin eceste kyrezei Kөdөө azakuin dөrbөn ziliin kriizes bol gol gol kapitaalta oronuudiin tedii bişe. mөn ilangajaa karajaklagdaka ba kolooniiin oronuudiin zeerigyi taliin tariaaçaniigi ecesteni kyrtele kokiduu bi A z a l g y i ç y y-diin toogi bagaduulka zorilgotoi. toobyridkeliin eldeb meke gokonuudiin kedii olon bolboç, byrzyitenii alban gazaruudiin alban josonii barimtanuudiin josoor bolbol azalgyiçyydiin too bol Aanglida 3 milijoon kyrtele, Germaanida 5 milijoon kyrtele, KAKŞ da 10 milijoon kyrtele, bii ba Evroopiin busad oronuudiigi keleltegyi baina. Ene toondo arbaad milijoon gaan tootoi zarimdaa azalgyi jabagçadiigi nemeed, basa deereni ygeireze kok idoson olon milijoon tariaaçaniigi nemebel olon tөmөn azalçanii dutagdal jadaral ba cөkөrөl zobolongiin baidaliigi darui oilgozo medeket. Olon tөmөn arad bolbol kapitaliizmiigi dobtolko jabadalda eres kyrçe ese çagasan bolboç, olontөnөn medereide iime dobtolgiin sagee keregiigi zasaza abka geze bodonal bodol bolbosorço baina gedeg te sezeg baiza arai bolkoygi bize. Eneeniigi baziica batalka zyilnyyd gekede faşiizmiin zuramiigi unagaasan, ispaani in kubiskal ba kitad ba kari byrziitenii niilsen kubiskaliin esergyy kycenii daran jadaza baiga Kitaddaki soveed rajoonuudiin ysel te kojoriiç abça yzebel bolnoo.

Kapitaalta oronuuddaki ezerkegçe anginuud bolbol kөdөlmөriçөn angiiin zygees darlagçadiigi esergyyceke temeceldee zebseg bolgon keregleze bolmoor parlamentarizm ba byrziitenii demokraatiiin syylşiin ylegdelnyydiigi jikeken orol dolgo gargaza usadkaza bujuu ygei şakuu bolgozo komuniis namuudiigi niuuca baidalda namnan oruulza, eesediingeө digtatuuriigi ile teroor arganuudaar sakika jabadalda orozo baigaa jabadaliigi şukam tyygeer tailbarilabal zokino Şoviniizm ba dainii beledkel kojo

riigi gadaada poliitikiin gol zyilnyyd bolgozo, kөdөlmөriçөn angiigi kazaarlaka jabadal ba teroor kojoriigi dotoodo poliitikiingaa dotor jireke cagiin dainii froontiin ara taliigi bekizyylke orkişogyi arga bolgon jabuulka çukam ene zyil bolbol odoo cagiin imperializ poliitikaçanuudiin oncoor sanaagaa tabiza baigaa zyileni bolno.

Faşiizm bolbol odoo cagta dalça byrziitenii poliitikaçanuudiin dunda ylemze jikeken moodotoi tavaar bolozoi. Bi bolbol gancakan jөrөnkii deereni absan, faşiizmiin tukai tedii bişe karin egee tyryyn germaaniiini tөlөbtөi faşiizmiin tukai kelenem, ene germaaniiin tөlөbtөi faşiizm bolbol nacionaal socialiizm geze buruugaar nerelegde deg baina, uçarani juub gekede kediiç narin nigtaar şalgaza yzebel tyynii dotor socialiizmiin aatamç olkiin argagyi baina. Germaanidaki faşiizmiin ilaltiigi iime kolbogdoliin dotor abça yzekedee gancaç kөdөlmөriçөn angiiin sula buurain temdeg ba social demokraadnariin kөdөlmөriçөn angiiin keregees urbaza, faşiizmiin kaigui zamiigi ceberlesen jabadaliin yre mөn geze yzeke tediigeer dyyrgeze bolkogyi baina, Yniigi yzeke dee byrziitenii sula buurain temdeg byrziiten bolbol parlamentariizm ba byrziitenii demokraati kojoriin kuuçan arganuudaar ezerken baiza çadakajaa bolison tula dotooto poliitikadaa zasag zakirgaanii teroorto arganuudiigi kereglekees bişe argagyi bolsonii temdeg, mөn tere byrziiten bolbol eb nairamdaliin josonii, gadaadiin poliitikiigi suuri bolgozo, odoo yjiingee baidalaas garka argagyi bolson tula erkebişe dainii poliitikiigi erkilke josotoi bolsonii temdeg mөn geze yzebel zokino.

Tiime baidaltai baina. Yzeseer baitala odoo cagiin baidalaas garka geze şine imperialiis dainda oçozo jabana geze medeke keregtei:

Dain bolbol tokiooldoson tygşyyritei baidalaas ynekeeree gargaka zebseg jum geze sanaka jamarç yndese barimta ygei gedeg labtai. Karin dain bolbol baidaliigi ulam jikeer buzagaituulka baitagal, kubiskaliin ujaa kylieesiigi magad tailaza, tyryyşiin imperializ dainii daşaramaar garsan mete keden orondo kapitaliizmiin azatereke baidaliigi asuudal bolgozo tabikaar baika. Negedygeer imperialiis dainii tuşalga baisaar baitar byrziitenii poliitikaçanuudani usanda orozo ykekejee baisan kynii soloomonii kukarkai şyyresentei adali dain kikeer zabdaza baigaani bolbol tedener byrimөsөn oriool don kyrmeldeze, mukardaad ojoorgyi nyken oruu karain orokoor belen baigaa baidaliigi gerçelne geeçe.

Iimiin tula odoo cagta byrziitenii poliitikaçanariin zygees gargagdaza baigaa dain kiike tөsөbyydiigi yzebel toibo bolkogyi baina.

Tedener sanakacaa jike gerenyydiin negiigi esergyyceke dain kiike keregtei geze bodono. Tedener bolbol tyyniigi ygei boltor cokizo, tyynii kezyygeer өөsөdiin sagee keregiigi zasaza abka geze bodono. Tedener iime dain kiibe gejaa. Yynees juu garça bolkob? Negedygeer imperialiis dainii yjede jike gerenyydiin negen bolko Germaani ulasiigi ygei bolgozo tyynii kezyyn deere suuka geze kyceseni medeeze baina. Yynees tiigeed juu garaab? Tedener Germaaniigi ygei bolgoogyi bolboç Germaani ulasiin dotor ilagça ulasuudiigi tuiliin muugaar yzeke jabadaliigi tariza revaanşiin garga, ka maşa zokistoi ula kerisө bii bolgozo, eesediingee çanasan oi. gutama muukai kaaşiigi mөnөө bolcor ideze baraagyi bagcaabal sajadaaç kalbagadaza barakagyi baika. Gesen kedii bolboç. Oros orondoki kapitaliizm butacokigdozo Oros orondo prolitaariiin kubiskal ilad, Soveed ulas bii bolzo garsani ile todo baina. Kojordugaar imperialiis dain bolbol negedygeerkiees „ilyy sain" yre

eke baika geze batalka batalgaa kaa baigaab? karin seergeni karuulza bodobol ylemze zөb bolko bişe uu? Basa nөgөө busadani bodokodoo dainii talaar buurai bolboç riinegiin talaar uuzam jike oronuudiin negiigi ziseeqiini kelekede kitadiigi esergyyceke dain kiike josotoi geze bodododog baina. ene kitadiigi basa josotoi udkaara ni ulas geze nereleze bolkogyi karin kycerkeg ulasuudiin ezeleze abkiigi keceze bylieeze baidag „emkigyi gazar daida" mөn jum baizai. Tedener bolbol tyyniigi duusan kubiaza abaa tyyrii kөzyygeer өөsөdiingөө kereg ji zasaza abliigi kyseze baigaani ile baina. Edener iime dain kiibee gejaa Yynees juu garça bolkob? Arban jөsөdygeer zuunii ekinde Itaali, Germaani kojoriigi odoo cagta kitadiigi yzeze baisantai ton adaliaar yzeze baigaa belei tailbarilan kelebel tedeniigi ulas bişe, „emkigyi gazar daida" geze yzeze, boolçolzo baigaa belei. Yynees juu garaab gekede, Germaani Itaali kojoriin karijaalagdakagyi baidaliin tөlөө temeceke dain bolzo, ene kojor ulas bejee daasan ulasuud bolzo negedeseni medeeze baina. Basa yynees juu garaab gekede ene kojor oronii araduudiin sedkelde bogoolçologço ulasuudaa ton muugaar yzeke jabadal kycetei bolzo, tyynii aça yreni usadkagdaza duuşaagyi ba sajaarç usadkagdakagyi baika. Kitad ulasiigi esergyyceke imperialiistnuudiin daisanaas ton iime yre garkagyi geke batalgaa kaa baigaab geze asuugdaka baina Gurbadaki zarimuudani bodokodoo, „deede raasa" bolbol ziseeni germaaniiin „raasa" bolbol „doodo raasa" ba egee tyryyn slaviaa nuudiigi esergyyceke dain kiike josotoi, çukam iime dain bolbol ene baidalaas gargan abça çadaka uçarani juub gebel „deede raasa" bolbol „doodo raasajaa" enөr bajan bolgozo tedeniigi ezerkeze baika nomtoi geze bododog baina Eneni şinzelkii ukaanaas gazar tenger kojor mete kolo. negen zigteiken teooriiigi bodoto kereg deere b e j e l y y l z e jabuulaa gelee daa. Yynees juu garça bolkob? Kuuçanii Riim bolbol mөnөөnii Germaaui, Fraanca kojoriin elenceg ko'oncoguudiigi, mөnөө cagiin (deede raasatanii) slaviaan tөrөliin aimag zonuudiigi yzeze baidagtai ton adaliaar yzeze baisani medeeze baina. Kuuçanii Riim bolbol tedeniigi (deede rasatan) bolko (jike Riimde) yjiin yjede şөtөzө baika nomtoi (doodo raasatan), (vaarvanuud) geze muu çaldag baisani medeze, iimede,- endee geze kelekede,-kuuçanii Riim iigeze yiledke baga zergiin yndesetei baigaa, odoo cagiin deede raasatanii) tukai keleze bolkogyi nargima aligataşalga). Yynees tiigeed juu garai sen? Vvarvaruud bultaaraa negedeed baraniigaa dai saniigi esergyyc ze, Riimiigi nargitar unagaasan baina. Mөnөө cagiin (deede raasatanii) erelte eere liini tiime gaşuudaltai yre gargakagyi geke batalgaa kaa baigaab? geze asuugdaka baina. Berliindeki faşiisliteratuuriin poliitikaçanuud ta, Riimdeki kuuçanii, dasamgai daisanda kyrtesenees ylyy juuma kyrteze bolko gesen batalgaa kaa baigaab? Karin seergeni karuulza bodobol ylemze zөb bolko bişe uu?

Ecesiin syyldei dөrbөdeki zarimuud bodokodoo. SSKR iigi esergyyceke dain kiibel zokiko geze bododog baina. Tedener bolbol SSKR-iigi butacokiood tyynii gazar daidiigi kubaan abça, kezyyn deereni suuza baika geze bodono. Gancakan Japoonii zarim ceregiin erkebarigçad iigeze bododog geze sanabal endyyreltei bolzo oçoko. Mөn Evroopiin zarim ulasuudiin ulasteriin udaridagçadiin dunda ton iime tөsөbyyd garça baidag geze biderde medeeze baina. Ene tojod ygeneeseen keregtee oroo gelee daa. Yynees juu garça bolkob? Ene dain bolbol byrzyinerte egee jike ajuultai dain bolko gedegte sezegleze arai bolkogyi baika. Ene dain bolbol SSKR-iin olon araduud bolbol kubiskalaar temeceze abasan bygediingee tөlөө yketeere temeceke gancakan ene şaltagaanaar egee jike ajuulta tolko bişe.

Ene dainii byrzyinerte egee jike ajuultai bolko basa negen uçarani bolbol ene dain bolbol imagta ganca froontonuudta bolood barakagyi, karin daisanuudiin ara gezegende bolko baina. SSKR iin kөdөlmөriçөn angiiin Evroopa ba Aazidaki olon tooto kaci tөked bolbol bykii oronuuddaki kөdөlmөriçөn angiiin eke oroniigi esergyyceke gem unal jiketei, dain tөkөөrөzө ekilsen, eesediingeө darlagçadiin ara talaas cokikiigi keçeen oroldoko gedegte byrziiten yle sezeglebel zokino. Kerbee iime dainii koito margaaşa өdөrөni mөnөө (Burkanii kairaar) enke amagalan orşozo baigaa, tedende şadar oiro, zarim negen zasagiin gazarnuudiin toonoos garaad bai bal nojon byrziiten bidende byy gomodog. (nargima aligataşalga). Kerbee sanaad yzebel, 15 ziliin urda SSKR-iigi esergyycesen nege tiime dain bolson jum. Tere cagta bygedede kyndetei Çөөrçel geg çe tere dainiigi (14 ulasiin dobtolgo) geze uran gajoor nairuulza baisanii medeeze baina. Tere dain bolbol manai oronii azalçaniigi, kөdөlmөriçөn tariaaçaniigaa eke oroniigi kariin dalsanuudaas ceezeeree tulaza arçalsan, amindaa kairgyi baidaaçanii negedemel ete geed bolgozo, niagtaruulsaniigi taanar labtajaa sanaza bainat. Tere dainii juugaar duusasaniigi taanar medeket. Tere dain bolbol manai oronoos cөmөrөn orogçodiigi namnan gargaza, Evroopoda kubiskal (yiledelgiin komiteeduud) togtozo dyyree belei. SSKR iigi eser gyyceke kojordugaar dain bolbol dobtologçodiigi byrimөsөn diilegdyylze, Evroopo, Aazi, kojoriin edii tedii orondo kubiskal gargaza, tere oronuudiin byrziiten-pomeeşeguudiin zasagiin gazaruudiigi butacokigduulkada kygeke gedegte arai sezegleze bolkogyi bize.

Oroildozo kyrmeldesen byrziitenii poliitikaçanariin dainii tөsөbyyd iime baina.

Ene tөsөbyyd bolbol cecen ukaanaarç, baatar zorigoorç gilarkagyi zyilnyyd geze taanar karaza bainat (nargima aligataşalga)

Geed, kerbee byrziitenii dainii zamiigi şilebel dөrbөnziliin kriizes azalgyi baidal kojoroor cөkөrөliin tuilda kyrgegdesen, kapitaalta oronuudiin kөdөlmөriçөn angi bolbol kubiskaliin zamda oroko baina. Ene juun geeçөb gebel kubiskaliin kriizes bolbosorç baina, bolbosorço gyicekeke gesen udkatai zyil mөn Ene kubiskaliin kriizes bolbol byrziitenii kedii jikeer dainiigaa konbinaacanuudta oroldozo, kөdөlmөriçөn angi ba azalça tariaaçaniigi esergyyceze, ulam tyrge tyrgeneer terooriin arga kereglekiin çineegeer ulam ulam tyrgen өsөzө nemeke bolnoo.

Zarimuud sanakadaa negente kubiskaliin kriizes bii bolson tula byrziinyyd bolbol geteleşegyi baidalda oroko josotoi, mөn iimiin tula tyynii eces kyrçe jirenkei kubiskaliin ilalta yygeer kangadaza gyiceke tula byrziitenii unakiigi kylieeze, ilaltiin togtool biçekees ondoo juuma kereggyi geze bododog baina. Ene bolbol gyn gyn zegyi endyyrel mөn Kubiskaliin ilalta kezeeç өөrөө kyrçe jirekegyi. Yyniige beledkeke ba daitan abka keregtei. Gancakan kycen tөgөldөr prolitaariiin kubisalta namyyniigi beledkeze, daitan abça çadana. Baidalani kubiskaliin çanartai bolood, byrzyinyydiin zasag suuridaa kyrtele dorbin çiçereze baibaç, olon tөmөniigi daguulan kөtөlөzө zasag tөriigi gartaa abamaar byrin tөgөs itegel kyndiigi oloson, gyiced kyçetei, prolitaariinariin kubiskalta nam yle baisanii şaltagaanaar kubiskaliin ilalta bolkogyi baidag caguud tokiooldodog jum.

Iime „Uçarnuud" tokiooldokogyi geze bodobol cecen bişe bolko belei. Yynii ulamaas kominteernii kojordugaar kongrees deere kubiskaliin kriizes tukai Leeninii jireedyigi medeze tutkaltaigaar kelesen ygesiigi sanaanda sergeebel ilyy bişe baina.

„Odoo bide manai kubiskaliigi yiledkiin suuribolko kubiskalta kriizesiin tukai asuudalda tulaza jirebe. Ende bolbol jike ken delgersen kojor endyyreliigi temdeglebel zokiko baina. Nege talaas byrziitenii ekonoomiistnuud bolbol ene kriizesiigi engiin „namduugyi baidai" geze aanglinuudiin ajatai saikan ygeer nerlleg Negөө talaas kubiskalçanar bolbol kriizes gedeg ogto geteleşegyi zyil geze zarimdaa yzyylkiigi oroldodog. Ene endyyrel. Ogto geteleşegyi baidal geze baidaggyi. Byrziiten bolbol içegyyri sonzuurigyi tarki tolo goigoo aldasan şunakaiai jaatan bolzo teneg munkagiigi deere deereeseni yiledçe baidaliigi kurcaduulan, eeriingee ykeliigi tyrgelkedeg baina. Eneç bulta iime daa. Gebeç, tere byrziiten bolbol mөlzyylegçediin tedii çeneen baganki kubiigi tiime tiime bunladtakanuudiigi egçө untuuruulka bi mөn darlagçad ba mөlzөgdөgçөdiin tiime tiime bagankiiin tiime—tiime kөdөlgөөn bujuu bosolgiigi daraka arga zam ogto ygei geze „yzyylze" bolkogyi baina. „Ogto" geteleşegyin tukai tyryyn „yzyylkiigi" zabdalal kooson pilaani bujuu udkane es ba yge egnyydeer naadaka togloom bolkoaaigaa. Ynde ba ene metiin asuudalda kereg-

tei ynen „yzyylelge"bolbol gagcakan kereg azal deere baiza bolko. Byrzyitenii baidal bolbol bykii deleki deere agu jike kubiskalta kriizesiigi edleze baina. Odoo bolbol kubiskalta namuudiin azal kereg deere ene namuud bolbol bytemzetei ba ilalta tөgөldөr kubiskal yiledke

jabadalda ene kriizesiigi açaglaza çadamaar gyiced uçaraa medengyi emki zuramtai mөlzөgdөgçө olon tөmөntei barilcaatai gyiced şiidengi arga çadal tөgөldөr bolsonoo „yzyylke keregtei baina" (Leenin 1920 on, toom 25, niuurta 340" 341).

3. SSKR ba Kapitaalta oronuudiin koorondoki karilcaanuud

Ene dainii olon kombinaaciin өmөnөki өnөrөөr buzartasan agaariin dunda өөriingөө eb nairamdaliin poliitikiigi jabuulkadani SSKR ulasta kedii çineen berketei baisaniigi oilgokoni kindakan kede keden ulasiigi ezelsen, ene dainii urdaki işkregete aizan bezegiin bolzo baigaa cag yjete manai SSKR bolbol dainii zanalgiigi esergyycen temeceze, eb nairamdaliigi sakiza baikiin tөlөө temeceze, jamarkanç argaar eb nairamdaliigi sakiza baikiigi kyedeg ulas bykeniigi ugtan kylieeze, dainda beledkeze, tukirdag etegeediigi bag kabkagiini kuulan kuulaza, ene keden ziliin dotor өөrjingөө eb nairamdabodolgiigi kөdөlөşөgyi bata bekieer sakin sakisaar jireze.

SSKR ulas bolbol eb nairamdaliin tөlөө temeceke berke tybegtei temecel kiikedee jamar jumanda naidaza baigaab?

A) Өөriingөө urgaza baigaa azaakui ba ulas tөriin çadal kyçende naidaa·

B) Eb nairamdal sakikiigi çusamakaanii kereg bolgon kyçeze baigaa. byke delekein olon milijoon toonii kөdөlmөrçөn angiiin yzel surtaliin demzelgede naidaa.

C) Jagarbaa negen şaltagaanaar eb nairamdaliigi ebdekegyi kycelentei ba mөn manai SSKR mete ton erd ceke ete eed ulasuudtai kudaldaanii karilcaa baiguulkiigi bolooson ulasuudiin cesen seremzede naidaa.

Ç) Ecesiin syylde gadaa tiliin dobtolgoos ulas oronoo kamagaalakaar belen baidag. aldar jiketei aarmid a naidaa.

Ene zyilyygiigi suuri bolgozo, karilcan yle dobtololcoko tukai paagta ba dobtolson etegeediigi todoruulka tukai paagtanuudiigi zergelee suudag ulasuudtajaa ba talkiin tөlөө manai erkilsen kampaani garazai. Ene kampaaniiin bytemzetei jabasaniigi taanar medenete. Yle dobtololsoko tukai paagtiigi ganca manai Baruun ba Urida tailin zergelee kyrşe nlasuudiin olonkitoi, mөn Finliaandi Poolşo kojor ulastai balguulsan tedii bişe, basa Fraanca, Itaali, mete, iime ulasuudtai baiguulza dobtolson etegeediigi todoruulka tukai paagtiigi mөn tere zergelee ulasuud tai baiguulkaas gadana. Baga Anlaanttai baiguulsan baina.

Mөn tere zyilnyydiigi suuri bolgozo, SSKR. Tyyrce kojoriu eb eje bekizeze, SSKR Itaali kojoriin karilcaa saizarça, kelceengyi kangasaritai bolood. Fraanca, Poolşo ba busad Baltii şadariin ulasuudtai karilcaka jabadal saizarça KAKŞ Kitad kojor ulastai karilcaagaa tokoninuulaza togtooson geke terigyyten baina.

SSKR iin eb nairamdaliin poliitikiin uragşatai byte nzeteigi ge e çelke edii tedii zyilnyydiin dotoroos kelceengyi jikeken udkaça nartai kojor zyiliigi temdegleze ilgakani çukala baina.

1) Minii ankaraldea abasan zyil bolbol, negende, SSKR, Poolşo, kojor ba SSKR, Fraanca kojoriin koorondoki karilcaanii jabadaldi syylşiin yjede sain teeşee kelbiisen kubilalta baina. Urdani bolbol manai ulas Poolşo kojoriin kooron biragyiken karilcaatai baiza baisam nai neoeeze baina;

Poolşodo manai ulasiin tөlөөlөg çenөriigi alaza baigaa belei. Pool şo bolbol baruun ulasuudaas manai SSSR iigi esergyyceke kalkabça dalan geiçeb geze baigaa sen Jamarbaa imperialiistanar bygede SSKR ulasiigi ceregiin kyçeer dobtolbol manlai cereg bolko geze Poolşodo naidaza baidag baizai.

SSSR, Fraanca kojoriin koorondoki karilcaanii kereg mөn tyynees deere bişe belei. SSKR, Fraanca kojoriin koorondoki karilcaanuudiin baidal tөlөbiigi medekiin tula Moskvaa kotodo, bolson, Raamzinii koroto bөlgөmiin keregiigi şyyze tasalsan syydiin tyyke zyiligi sanaad yzebel zokino. Ene yle kyseltei karilcaanuud aalikanaar ygei bolzo baina. Edenii orondo ondoo karilcaanuud togtozoi, edeniigi oirotolgiin karilcaanuud gekees ondoogoor nereleze bolkogyi baina. Paagt bolbol kedii jike udka çanartai bolboç, ug kereg bolbol gancakan ene ulasuudtai yle dobtololcoko tukai paagt batalsan tediigeer dyyrgekegyi baina. Kamagiin tyryyn beje bejee itegeze jabaka bai

dalaar dyyresen agaar bolbol tara za celmeze baigaani ton çukala baina. Ene bolbol odoo yzegdeze baigaa jabadal kadaa dyyren bata beki ug keregiin ecesiin uragça bytemziigi kangaka çadaka zyil geze keleke gesen keseg bişe. Poliitikiin jabadalda garka medegdesegyi zyilnyyd ba zigzaaguud bolbol, ziseeni soveed ulasta esergyy sanalnuud jiketei Poolşo ulasta duusaba geze karaaka bolkogyi. Gebeç manai karilcaanuudta sain tei şee kelbeize garsan kubilalta bolyynees jireedyide garka yre garal nuudiigi ylebadobo', eb nairamdaliin keregte garsan saizaraltiin kyçe mөn geze uragça cokoilgon tobolizo, temdegleltei zyil darui mөn geeçe.

Ene kubilaltiin şaltagaan kaana bainab, yynde tylkice bolzo baigaa zyil juu bainab?

Kamagiin tyryyn manai SSKR iin kyçe çadal syr zabkalangiin өsөltө mөn. Odoo cagta suia buurainuudiigi tookojoo bolizo, ganca kan kyçe çadal jiketeniigi toodog bolzoi. Basa Germaani ulasta garsan revaanş ba imperialiis sanal baidalnuudiin өsөltiigi naaşani gargan yzyylze baigaa; Germaani ulasiin poliitikada garsan zarim negen ularitanuud mөn baina.

Zarim negen germaaniiin poliitikaçanar yynii tukai kelekedee, SSKR bolbol odoo cagta Fraanca, Poolşo kojor ulasiin zygiigi barimtaldag dolbo, versaaliiin geree biçegiigi esergyycegçe etegeed baisanaa tyynii taliigi barimtaldag bolbo, ene selgelte bolbol Germaani ulasta togtoson faşiis zuramiin daşaramda garba geze keledeg baina. Yynii buruuni labtai, bide Germaani ulasta faşiis zuram togtokodo kekizө bajarlaka jabadalaas ton kolo baiza baina. Keregiin udka bolbol faşiizmda baidag bişe. Yyniigi ba talkiin tula zişee bolgon kelekede: Manai SSKR iin zygees Itaali ulastai maşa sain karilcaa baiguulka jabadalda tөndeki faşiizmni saad boloogyi uçariigi ababalça ile bolno. Basa tyynçelen ug keregiin udka bolbo versaaliiin geree biçegiigi manai zygees yzeke jabadalda garba gesen kooson sanaliin ularıltanuudtaç baidag bişe. Versaaliiin geree biçegiigi magtan saişaaka jabadal kadaa breestiin nairamdaliin gutamşag mukaigi bejeeree amasaza jiresen, bidenii kereg bişe, Bidener bolbol ene geree biçegiin ulamaas delekeigi şine dainii jabadalda oruulka gesen ganca ene jabadaliigi zөbşөөrkөgyi baina mөn tyynçelen SSKR bolbol barimtalka zyg çigee kubilgaa gedegç kooson sanal tedii zyil demei. Basa bidende Germaaniiin zygiigi barimtalka jabadal baigaa ygei belei, mөn tereçelen Poolşo Fraanca kojoriiç barimtalka jabadal baikagyi Bide өngөrsөn cagtaç kadaa. mөnөөç kada SSKR aa, imagte SSKR aa barimtalza baisan ba barimtalzaç baidag baina (nөrgime aligataşalga). Kerbee SSSR-iin aşagtusiigi byteekiin tula eb nairamdaliigi ebdeke kyselgyi ali negen ulastai oirtoko keregtei baibalani bide guibalta naigaltagyi oirtodog geeçebdi.

Ygei, keregiin udka bolbol yynde bişe, keregiin udka bolbol Germaani ulasiin poliitikada bolson ulariltada baina, uçarani alib geke de odoo cagiin germaanida ulasiin poliitikaçanariin zasag tөriin kereg te beri orokiin urida ba ilangajaa orosoncos koişo Germaani ulasta kojor janza poliitikiin zuramaudiin koorondo bujuu SSKR, Germaani kojoriin koorondo baiguulsan medeeze geree biçegyydiin dotor toli logdoson kuuçan poliitika ba negen yje Ukrainiigi ezelze abaad, baltii şadariin ulasuudiigi dobtolgojoo jabuulka gazar bolgozo, Leeningraadiigi esergyyceke dobtolgo tөkөөrzө baisan, kuuçan germaaniiin kaizeriin poliitikada gol tөlөb adalibtar „şine" poliitika kojoriin koorondo temecel garça ekilsen baina, iimede „şine" poliitika ni kuuçan poliitikajaa ile bodoor ilaza baina. Şne p o l i i t i k i i g i jabuulagça kynyyd juunba bolgon do diileze, kuuçan boliitikejoo barimtalagçadani daragdaza baisani demei tokiooldoson kotolo. zyil geze bolkogyi

Loondon Cygenbergiin iledkel sen medeeze yges mөn demei tokiooldoson zyil bişe, yynçelen

(Yrgelzelelni gurbadaKi niuurta)

(b) Namiin Təb Komiteediin kedəlməri tukai

VII-dudaar kural deere nək. STAALINII kelesen toocoonii iledkel

(Kojordoki niuuriin yrgelzelel)

ıani ulasiin zasagtorilg baigaa namiin gadaada iin udaridgça Roozenbeer- deerkiees dutuugyi suutai aca bolbol basa demei toki- ıon zyil bişe boina, keregiin olbol çokom yynd bainaa, d.

Iinii ankaraza baigaa zyil kojorto SSKR Koito Ameri olbooto Ştaad kojoriin koo zyitei karilcaanuud togtoso- elenəm Ene negen zyil ka ykii olon ulasiin karilcaanii lda maşa jike uçar udkatai gedegte sezeg baikagyi bai ıii udkani bolbol gagca, eb daliigi sa'ika keregiigi nai- elei bolgoko kojor ulasiin ıdoki karilcaanuudigi saiza mən kojor ulasiin kooron udaldaanii karilcaanuudiigi ylke kariican kycejee nege- azallaka baaza gargaza əkə er dyyrke bişee. Ene kere dka bolbol KAKŞ kadaa bu deb ulasuudiin dotor soveed esergyy eldebiin ermelzel- diin kalkabça gegdeze baisan baidal ba kojor ulasiin ejingee aşag tusiigi byteel- am deerees ene kalkabçiigi uraaraa abça kajasan şine lgi kojoriin koorondoki ceg bolson baina.

eed ulasiin eb nairamdaliin ada garsan gyicedkel bytem iigi tolilon yzyylke kojor lbol iime baina, eze baigaa cagiiu dotorki by lnyyd bəgəəd debzeze sain geze sanabal buruu bolko Kerkibeç manai keregyyd e zigde sain əngərəəgyi bai

gli ulasiin zygeer bideniigi d yzesen jabadal, manai eeg de tokoson embaarga, manai lo keregte kudkaldan orozo, tamiriigi taaza bidenii eser tiin çadaliigi soriood yzeke zabdalgiigiç abaad yzegten. ee kadaa ene zabdalgaas yre geze juuç ygei embaar-

gani syylde kuukagdasan bolboç, ene kadaraltanuudiin zokidgyi saa ranuudani Aangli SSKR kojoriin koorondoki karilcaanuudiin tukai kereg bolgondo mən tyynçelen ku daldaanii geree biçegiin tukai kel ceenyydte odoo boltor jarşag tybed tatasaar baina. Ene SSKR-ta kiisen kadaraltanuudiigi demei tokiooldo son zyilnyyd geze bolkogyi. Aang liin konservaatarnuudiin negen ke seg etegeedeni iime kadaraltanuud ygeigeer aza baiza çadakagyi ge deg medeeze baina. Çukam, tiime demei tokiooldoson zyilnyyd bişe bolko tula manai SSKR-ta yynees koişoç kadaraltanuudigi kiikc ba mən eldeb zyiliin zanaltanuudiigi gargaka ba koro kyrgeke mete zyi nyydiigi gargaka geze bide mede ke josotoi baina

SSKR Japoon kojoniin koorondo ki jikeken saizaruulagdaka josotoi, karilcaanuudiigi karaadaa abalcal gyi baiza bolkogyi Japoon ulas bolbol yle dobtololcoko tukai paa gtiigi əərəə manai SSKR-aas ilyy keregleke bolboş balalakaas tatagal zasan uçar kadaa tidener kojor ulasiin koorondoki karilcaanii jaba dal byri amagalan bişe geze ger- çelze baina. Kitadiin orondo təmər zamiin tukai kelce kiike baitaraa SSKR-iin zemeer bişe menle KDTZ-am deere japoonii aagenta nariin zygees bolşogyi kereg gar gaza KDTZ amiin soveediin karjaa ta alban kaagçadiigi kuuli busaar bariza kaaka zerge jabadalnuudiin urşagaar bolson geze basa keleke keregtei baina. Japoon ulasiin ce- regiin kynyydiin nege zarimudani

zarimuudani nəgəə zarimu udtaa ilete saişaagdaza SSKR ula- siigi ceregiin kuçeer dairan orozo, Dalaikabiiin moziigi ezelze abka çukala geze şuud ceke sonin biçeg keblelde biçen uomlozo baikada, Japoonii zasagiin gazar bolbol da in yyskeke gegçediigi korizo zura- mtai bailgakiin orondo ene namda kamaagyi gesen janza gargaza bai dag baina. Geze bii kelenegyib.

Ene mete uçər baidalnuud bolbol sanaa zoboritoi ba itegelgyi baide liigi bii bolgozo baigaagi medekes de kimdakan baina Bide yynees koiçoç kadaa eb nairamlaiingaa poliitikiigi b u c a l t a niucal- tagyigeer erkilze, Japoon ulastai karilcaanuudaa saizaruulkiigi orol- don oroldokomnai labtai baina uçarani juub gekdde bide en kairalcaanuuda saizaruulkiigi kyse ze baidag baina Gebeç ene bolbol bulta bidenees bolkogyi. Iimiin tula bide mən yynteigee kamta əəriin gəə oroniigi medegdeşegyi zyilyy dees kaaza kamagalza dobtolgoos arçalkaar belen baika joşotoi bai- (nergime aligataşalga).

Tanai yzeseer baitala, manai eb nairamdaliin poliitikada bii uragça tai byteemzetei zyilyydees gadana basa edii tedii muuşag zyil baidag geeçe

SSSR iin gadaada baidal iime baika. Manai gadaada poliitika to dorkoi. Ene bolbol eb nairamda- liigi sakiza bykii oronuudtai kudal daanii karilcaanuudiigi zuzaadkaka poliitika mən. SSSR bolbol ken- deç zanalta kiikegyi nen ilangajaa keniigiç dairaka gesen kyselen ygei baina. Bide eb nairamdaliin teləə oroldozo, eb nairamdaliin keregiigi kamagaalza baina Gebeç bide zanaltanaas aikagyi dain yys kegçediigi cokiltiigi cokiltoor ka- riuulka jabadalda kezeeç belen baina (nergime aligataşalga.) Ken eb nairamdaliigi kyceze, bidentei kereg azaliin kelkieetei baikiigi orologçod bolbol kezeedee bide nees demzelgetei baika. Ken ma nai orondo kaidan orokiigi zabdag çad bolbol gakai kanşaaraa sovee- diin ogorood oruu dakin çikeze temyylke amtaşalaa aldakaar er- çemtei çanga cokiuulka baina (nergime aligataşalga)

Manai gadaada poliitika iime baina

Ene poliitikajaa yynees koişo doo ton bucalta niuucaltagyigeer zyilçelen bekileze bejelyylke zoril- go keregtei baina.

II

SSRiin aradiin azakuin yrgelzelze jabaa ərnilte ba dotoodo baidal

Riin dotoodo baidaliin tukai lda orojaa. SSSR iin dotoo daliin talaar iledkeze baigaa giigi abaad yzebel aradiin nç talaar; sojol bolbosorliinç ulam ulam delgerze baigaa n baidal tələbtei yje bolko

ərnilte bolbol imagta engiin talaar kuraldasan kycen ça cuglaralta bişe, Ene ərnilte SSKR iin baigualalda gol n ularilta gargaza tus ula- uur çaraigi yndeseereni ku- n talaaraa maşa gaikamşag SSKR bolbol ene zabsar gəə bydyylig ba dunda dyrse niuuriigi kuutatan , yndeseeree ondoo bolzoi. oron baisanaa indyystriiin olzoi. Zizeken əmçiin kə- akuitai oron baisanaa kam- mo mekanizasan kədəə aza oron bolzoi. Karankii yseg medekegyi sojol bolbosorol on baisanaa, yseg biçegtei on olon yndesenii kelen surgadag olon toonii deede , doodo surguulinuudaar ku an oron bolzoi, byri zəbəər l bolzo baina.

dberiiin şine salbarinuud bii stanoog byteelge avtomo- azayiledberi, traagtariin aza eri, kiimiin azayiledberi, mo yteelge agaariin ongoco by kombain byteelge, kycerkeg e ba generaator, çanarta ferrosplav, sintetiigi kau azood, kimel sirkeg geke ytenii yiledberi bii bolzoi. udaan aligataşalga).

kugacaanii do or olon min onii şine gyiced odoo ca- zayiledberiiin gazaruud ba- , jabuulagdasan baina. Dnep , Magniitostroi, Kyzneeckos- eliaabstroi, Boobrikov, Uraa ol, Krammaşstori mete gi- nuud bii bolzoi. Kede ke irgan kuuçan yiledberiiin udiigi şine teeknigiin suuri şinedken tabigdasan baina. iin yndesenii respyyblike- ba zaka, kizaar gazarnuudta uud Ukraiina, Arakavkaas kavkaaz, Buriaad Mongol, r, Başkiir, Uraal, Zyyn, Ba Sibiir, Alas Dorono kizaar mete gazarnuudta şine yiled oronuud barigdaza, azayi riiin gulamtanuud bii bolzoi e rajoonuudiin təbyyd ba edberiiin gazarnuudtai 200

mingan kolkooz ba 5 mingan sov kooz baiguulagdazai.

Kooson şakuu cegeen talada olon tooto kyn zontoi jike jike şine kotonuud boskogdozoi. Kuu- çan kotonuud ba azayiledberiiin təbyyd maşa jikeer nemen ərgəg- dəzəi.

Kyzneeciin koogsordog nyyrse ba uraaldaki təməriin rudaa kojo- riin kolboo bolko Uraalo—kyznee- ckiin komainaadiin suuri tabigda- zai. Iigeze, Zyyn zygte şine me- taluurgiin baaziigi baiguulka kereg sanaliin tedii baisanaa ynen bo- doto zyil bolbo geze kelebel bol- kotoi baazanudiigi bolzoi. Uraaliin şiliin baruun ba əbən kazuu bolko Uraal mozo, Başkiir, kazagstaanii gazaruudaar kycerkeg şine neef- tiim baiguylka suuri tabigdazai. Ene zabsar aradiin azakuin bykii salbarida oruulsan 60 miliaard təgərigiin kemzeetei aguu jike yndesen oruulga demei talaar ən- gərsən bişe, yre garalaa əgçə ekilsen baina.

Ene gyicedkel byteemzenyydiin açaar SSKR-iin aradiin tiin orolgo 1929 ondo 29 miliaard baisanaa 1933 ondo 50 miliaard kyrtele əsəzə garsan baitala, mən ene zabsarta kamag kapitaalta oronuud bolgonii aradniitiin orolgo bolbol maşa jikeer unaza dooşoo oroson baina.

Ene bykii gyicedkel byteemze- nyyd bol ene byke ərniltə aolbol SSKR ulasiin dotoodo baidaliigi ulam caaşani bekizyylke josotoi baisan ba ynendeeç kadaa bekizyyl seni todorkoi baina.

Kozomdongi teeknikətei, kozom dongi sojolbolbo oroltoi uuzam jike ulasiin debisker deere jamar negen gurban dərbən ziliin dotor iime aguu jike uriltanuud kerkin garça çadaab? Gaikaltai juuma bişe uu? Kerbee kapitaliizm ba əmçiin zizeken azakuigi suuri bol gozo iime kəgzəltə garsanbaigaa bolbol ynekeeree gaikaltai juuma baika baigaa. Gebeç, manai kəgzəl tə bolbol socialiis baiguulaltiigi delgerengiigeer erkileke jabadaliigi suuri bolgozo garsaniigi ankaraza medebel gaikaltai juuma bişe bai ka. Ene jikiin jike ərniltə bolbol imagta socialiizmiin uragşa bytem ze jiketei baiguulaltiin suuri deere olon arbaad milijoon kynii olo niitiin azaliin suuri deere kapitaalta ba əmçiin tariaaçanii

tələbtəi azakuigaas kanigyi deere socialiiz tələbtəi azakuin suuri deere garça bolko baisani todorkoi baina.

Iimiin tula ene zabsar garsan SSSR ulasiin ekonoomika ba so jo! bolbosoroliin aikabtar jike ər- niltətəi kamta kapitaalta etegee- diin usadkalga ba əmçətə tariaa çanii azakuigi tyrin geegdyylze koişo tabisan jabadal garsani gai kalgyi bolno. Azayiledberiiin do- torki socialiiz tələbtəi azakuin zişeete kemzeeni odoo cagta 99 proneent bolzo, odoo azakuin dotorki tariaatarilgiin tajmaigi ab- ça yzebel 84,5 proceent bolno getele əmçətə tariaaçanii azakui- nuudiin kubida zəbkən 15,5 pro- ceent kyrteze baina.

Iikedee SSSR dotorki kapitaal- ta azakui duusan usadkagdasan bolno geeçe. Kədəədeki əmçiin tariaaçanii salbari bolbol koino garsan baina.

Leenin bolbol NEP-iigi ekilen erkileze baika yjeste, manai oron- do taban janziin oloniite-ekonoo- mikii zyilnyyd bii geze kelee belei:

1) patriarkaal azakui [nileeken kemzeegeeree naturaal azakui[:
3)engiin azakuin kapitaliizm:
4)ulasiin kapitaliizm;
5) soc'atiizm. Leenin bolbol ece siigee syylde oçokodoo ene taban janziin azakuinuudaas socialiiz azakuini diileze abaka josotoi ge- ze bododng belei. Mənəə bolood baikada, negedeki, gurbadaki, dər bədəki oloniite-ekonoomikiin ke- gyyd baikagyi bolbo, kojordugaar kebeni, tyrigdeze koişoo garaba, tabadugaar oloniite-ekonoomikiin keb bolko socialiis kebeni kadaa aradniitiin azakuin dotor kubaal- dalgyigeer kuu ezelze, gab gancaa raa kamaaldaldag kyce bolood baina, geze bide mən çadaka

baina[nergice jike şuujaldaan aliga taşalga]:

Manai dyn iime baina.

Manai SSKR-iin dotoodo baidaliin bata nutiin suurii ba kapitaalta kyreelgiin dotor suuza baigaa SSKR ulasiin niuur manlai ba ars tala kojortoo ezeleze aaasan suuri bairiin bata togtuuriiin suuri bol- bol ene dyn dotor baina.

Odoo, soveed kolbooto ulasiin ekonomike ba ulastəriin baidaliin tuskai tuskai asuudalnuudta kamaa tai, todorkoi zyilyydiigi şinzeze yzejaa.

I. Azayiledberiiin ərniltə.

Manai aradniitiin azakuin ka- mag bykii salbarinuudiin dotoroos azayiledberi bolbol ylemze tyrgen kəgzəzə jiresen baina. Iledkeze baigaa yjiin dotor. tailbarilan kele bel 1930 onoos koişo, manai aza- yiledberi bolbol kojor kubi ylyytei bujuu, nereleed kelebel 101,6 pro- ceent əsəzə nemesen ba dainii uidaki kemzeetei zişeelbel ene aza yiledberi bolbol dərbən kubi şakuu baina.

juu, nerleed kelebel 391,9 proceent əsəzə nemesen baina.

Ene bolbol manai indyystrizyyl ge kadaa asan çadalaaraa jabaza jiree gesen zyil mən geeçe.

Indyystrizyylgiin kurdan əseltə bolbol azayiledberiiin byteesen eb bolbol bykii aradniitiin azakuin byteesen kamag ediin dotor erkim deede suuri ezelkede kyrgesen

(TƏGƏSƏƏDYI.)

Kabariin tarilgada beledkeliigi şalgaka reidə

Yrese kaalga ton aali jabana

Oiriin keden ədərtə yresenii foondiigi dyyrgekiin teləə bolşoviigçoion temeceke

Əərəə bytekede naidagçadiigi kairgyi keseeke.

Manai respyyblig dotoroo yre- senii foondo baiguulka froonto deere odoo kyrter eris kubilalta bolno ygei. Ene onii fooraaliiin 2—iin ədər abtasan medeegeer yresenii foondo bol respyyblig dotoroo kamta 67,3% gyicedkeg- debe.

Gekees baitagai, gol tariaan azaltai aimaguud bol yresenii foondo baiguulgada urida mete koino kozomdosoor jabana. Boo- konii aimag, Tarbagatai, Alair Kiaagta g. m. bol odoo kyrter kamagiin syylden firegdeze res- pyyblig dotoroo yresenii toondodo baiguulgiigi buzagaigaar tasalduul- za kamag bykii respyybligiigi içyyritei koino bariza baina.

Yresenii foondo baiguulka ja- badalda syyliin yjede jamarç kubilalta bolno ygei kerbee jan- vaari sariin kagasta yresenii toondo baiguulka təsəb kamtadaa 60% tukai gyicedkegdeed baibal mənəə koriood şakuu konogto oroidoo 7% nemelte bolsoni zig- şyyritei baina. Taban konog byri- de nemeltebolzo baisan baibal ene bol kangalta ygei. Ene bol yre- senii teləə bolşoviig josoor teme- cesenii gerçe bolno bişe.

Odoo yjede tyryy jabaza bai- gaa mozo, kizaar ba respyybli- gyyd bol tarilgiingaa yresiigi kaa- kaas baitagai uul tarilgiin kədəl- məridə gyiced belen bolood baina. Iime baika-da manai respyyblig boi yresenii foondoos arai geze gurbanii kojorku biiigi baiguulaad baina şuu.

Geke zuura nək. Raazymov bol kabariin tarilgiigi əngərgəkə jaba- dal manai kizaar dotorki amaga- lan bişe baidaliigi usadkaka asuu- daliigi şiidkene geze kelsen baina şuu. Enyyfleer bolkoloo bidener bol amagaan bişe baidaliigi usad kakiin təjoəən muugar temeceze baina. şuu.

Buriaad ulasiin gazar tariaalan- giin arkomaad bol kabariin taril- giin beledkeliigi ba ilangajaa yre- senii foondo baiguulgiigi bolşoviig josoor kətəlbərilnə ygei. Gazar tariaalangiin arkomaad bol kuuçan kətəlbərilegçediin (Çimedyyn Viil- kov) baikada jamaraar kədəlməril zə baigaasamba, mənəəç tere zan gaaraa baina.

Ende əngərsən namiin ceberlel ge bol gazar tariaanii arkomaadiin kədəlməriigi yndeseereni şined- ken zasaka tukai bodoto todorkoi zaabariigi əngərsən baibaç, tende kədəlzə baigaa komuniistanar tus byridee ba namiinl yyr cəmdəə tyyniigi azal kereg deere bejelyy- len gyicedkeke tukai sanalaa tabi- nagyi:

Ulaan tugta Tataar respyybligiin erkim sain kolkooznuudiin teləə- legçed jireze gazar tariaalangiin arkomiigi orlogço nək. Şalaajevtei jarildaa kiikedeni tere nəkər bol kabariin tarilgiin beledkel amaga- lan bişe baidaltai baina geze ce- ke medersen belei. Gebeç tyynees koişo əngərsən cagiin kugacaa do toroo tus arkomaad bujuu tyyniigi kətələgçediin negen bolko nək. Şalaajev bol tarilgiin amagalan bi şe baidaliigi usadkaka tukai jamar kemzee abaa gebel juuç ygei.

Uridaki amagalan bişe baidal mə nəəç tere zandaa baina.

Uçar iimede, namiin Mozkom ba Akadiin komisaarnariin soveed bol Gazar tariaalangiin arkomaad do- torki „əərəə bytekede" naidasan oportuniistanariigi kairgyi keseeze yresenii foondo baiguulka jabada- liigi kurdadkaka tukai eris kemzee abka josotoi

Borjoo ceren

Buriaad Mongol respyyblig dotoroo yresenii foondo baiguulka təsəb ali zerge gyiced- kegdeze baisanii medee

1934 onii Fevraali 2 ədəriin.

Aimaguud	Kolkooznuud	Əmçətən	Emkinyyd	Kamta deeree
Agiin	101,3	25,8	31,9	94,1
Alair	77,7	47,4	—	77,4
Bargazan	97.9	38,2	14,7	81,5
Bookon	30,4	8,8	—	27,6
Deede-Yde (koto)	42,4	—	15	39,4
Jaruuna	114,0	—	—	86,0
Zakaamin	105,0	114,6	—	1118
Kabaansk	112,6	24,8	20	99
Kiaagta	63.4	13,8	—	53.3
M-Şiber	61.6	29,4	63,5	55,5
Selenge	85,5	56.9	15,5	80,2
Tynken	104.3	62,7	—	98,7
Koriiin	75,9	31,9	49,5	71,8
E-Bulgad	81.8	59.8	—	78,7
Tarbagatain	46,1	14,1	—	39,8
Koito Baigaliin	—	—	—	100
Respyyblig dotoroo.	74,8	31,4	16,1	67,3

Konciliaar dotoroo suugaad „əərəə bytekiigi kylieeze suuna

Selenge Nojokon somon dotor odoo şiidkekii çanartai kabariin tarilgiin beledkeliin kədəlməri ton sulaar jabaza baina. Janvaari 30 nii medeegeer bykii somondo yresenii askalga 73% ba mənkələlgiin foon do 44% bolson baina. Əmçiin azal- tan negeç kiiletariaa mən kələlgə ygei.

Ene kədəlməridə bolşoviig jo- scor tyryylen jabagça „Voroşiilov" arteel bəgəəd, bykii yresenii ba mənkələlgiin tariaagi 100 proc. kaasan tula, ulaan sambarta bi- çegdeze, ulaan tug əgtəbə.

Kamagiin syylde jabagçad ge- kede: „Oçon" komuuna—yrese 44 proc. mənkələlgə 0 proc. baina. „Ulaan kubiskal" arteel—yrese 50 proc. mənkələlgə basa ygei.

Iime deerees „Oçon" komuu- niinkin olzo urgaciingaa kaka- diigi kubaasan baina.

Enyyn deerees bolkodoo, nuta- giin nam komsomooliin yyrnyyd ba somsoveed bygedeeree bekieer untaza, niitiin nebterelgiin kədəl- məri jabuulza çadaagyi geze ceke keleze bolno. Mən, Kizkoomiin sekretaar nək. Raazymoviin ene ziliin kabariin tarilgiin ug zorilgiin tukai kelesen zaabarinuudiigi ərgən niite kolkoozçənii ba azalçan əm çətənii dunda nebteryylsen ygei baina

Somsoveediin tyryy Vmbariin gegçe kolkooznuud ba tasaguu- daar garça jabakiin orondo aınar- kan laglain suuza baika jum.

Iime tula, ene somonii emkinyyd- te Aimagiin Namiin Komiteediin zygees kemzee abça, tarilgiin be- ledkeliigi bolşoviigçolon dyyrgeke keregtei. Şirem boombo

Olzo urgaca kubaarni kedii boltor koiçologdokob?

Kori Doodo-Kyrbiiin somonii „Internacionaal" arteel bol odoo 2 sariin turşa dotor tyryylegçe ygei, zavkooz ygei, kabaatai zəə- riəə kamagaalka niuurnuud ygei baina.

Tyryylegçe Gasaranii gegçe ke- regee orkisoor keden sara bolbo. Geşyydiin niitiin kuralaar Rabdan Bazariin gegçe pravlieeniiin tyryy de sonogdoson aad, odoo kyrter keregee abadaggyi baika jum.

Iimees 33 onii olzo urgaciigi kubaaka kədəlməridə jike saad uçaraza baina. Ekin tyryyn olzo urgacaa kubaakadaa 3 kiiliin ka- raataigaar kubaasan aad syyleerni 2,5 kiilo bolgozo kubaasan baina. Tiigeed, tereni syyliin yjede basa buruu bolzo 1,5 kiilo oroosoor karaa abça baina.

Tiin geşyydiin ərgən şyymzelel gargakadani, kolkoozoos ceberle- ke josotoi geke mete ali bolkoor kabçaza, azalta ədəriigi niuucaar daraka jabadal uçaradag baina.

Iime uçaraas arteeliin aza baidal saizaraza çadadaggyi,

Tiimees aimagiin zygees ankara za ene kolkooziigi təbkinyylke keregtei bolzoi. Bol. Ba

Dunda kudanii kol-kooznuud too byrid- kel jabuulnagyi

Kori. Dunda Kudanii somon dotorki 6 kolkooznuud bygedee- ree ziliingee olzo urgaciigi kubaa ka kədəlməriəə muugaar jabuulza baina. Zişeelbel: odoo janvaari 16 kyrter kolkooznuudiin geşyy diin kenii kedeçeneen ta iaa abka- ni ba azalta ədərtə keden kiilo tariaa kyrtekeni gyiced todorkoi garsan zyil ygei baina.

Gadna, mal azalaas keden təkə rig olzo orson ba gazariin azalaar keden təkərig kologdoson geke meteer ile gargaza şalgasan zyil ton sula.

Iimees ene tasaldaliigi datui gyicedkeke keregtei.

K-Dol

Çukala zasabarinuud

„Buriaad Mongoliin Ynen" soninii fevraali 5 nii dugaarta ta, souiniigi emkidken gargagçiin gemeer keden alduunuud garaba

1. Fevraaliiin 6 geze baisaniigi fevraaliiin 5 **geze unşaka.**

2. Ekin niuuriin deede zakada „Karsiin, binziin ba avtomviiliigi" geseniigi **„Karşiin, binziin ba avtooliigi..."** geze unçaka.

3. Mən ekin niuuriin kojordugaar kagasiin ekinde „fevraali 3 da D-Yde kotodo ed kereglegçediin kopiraaciin XII kural neegdee" geze biçeseniigi **„fevraaliiin 3 da ed kereglegçediin kopiraaciin VII kural neegdee"** geze zasabarilan unçagtii.

Redaagca.

Гостипография Упол. Бурглавлита № 263